

Številka: 007-19/2023
Datum: 26. 5. 2023

Ministrstvo za solidarno prihodnost
Dunajska cesta 21

1000 Ljubljana
gp.msp@gov.si

ZADEVA: PRIPOMBE NA PREDLOG ZAKONA O DOLGOTRAJNI OSKRBI

Spoštovani,

Združenje občin Slovenije (v nadaljevanju: ZOS) vam v nadaljevanju podaja pripombe k predlogu Zakona o dolgotrajni oskrbi (v nadaljevanju: Zakon), ki je bil 19. 5. 2023 dan v javno obravnavo.

Najprej bi opomnili na poenotenje terminov skozi celotno besedilo Zakona – npr. termina zavarovana oseba in upravičenec. Določi se naj enotna terminologija in ta naj se nato uporablja skozi celotno besedilo Zakona.

Ključno za občine je, da je natančno določeno kakšne so njihove obveznosti tako v vsebinskem kot finančnem smislu in kaj je tista temeljna razlika med pomočjo na domu po Zakonu o socialnem varstvu ter DO na domu, saj se Zakon o socialnem varstvu ne spreminja in so občine še vedno zavezane k plačilu domske oskrbe in pomoči na domu (zakon predvideva, da se domovi preoblikujejo v DO za najmanj 80 % posteljnih zmogljivosti, se pravi do 20 % ostaja klasična domska oskrba).

Ključno je tudi kdaj in na kakšen način je predvidena prevedba uporabnikov pomoči na domu v DO na domu.

5. člen (opredelitev izrazov)

5. člen opredeljuje, da so občine koncedent za opravljanje DO na domu. Predlagamo, da se dosedanji izvajalci, ob soglasju lokalne skupnosti, lahko preoblikujejo v izvajalce DO, in ti izvajajo to storitev.

Obrazložitev:

Dosedanji izvajalci poznajo uporabnike in imajo izkušnje na tem področju. Prav zaradi slednjega bi morali ostati osrednji nosilci nalog na področju DO na domu.

6. člen (naloge Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih skupnosti)

Četrta točka prvega odstavka 6. člena govori o temu, da RS razvija javno mrežo DO v sodelovanju z lokalnimi skupnostmi. Prosili bi za pojasnila kako in v katerem delu sodeluje lokalna skupnost pri razvoju javne mreže DO. Namreč iz predloga zakona je razvidno, da bo to natančneje opredelil šele nacionalni program, ki pa bo sprejet šele eno leto po uveljavitvi tega zakona, kar je nekoliko nepozno.

Predlagamo dopolnitev **tretjega odstavka 6. člena**, ki naj se glasi: »*Samouprava lokalna skupnost uresničuje svoje naloge na področju DO s tem, da:*

- 1. v sodelovanju z Republiko Slovenijo razvija javno mrežo DO na domu;*
- 2. spremlja izvajanje DO na domu in delovanje javne mreže DO na domu na svojem območju;*
- 3. ustanovi javni zavod za opravljanje DO na domu ali priključi DO na domu že obstoječemu javnemu zavodu ali določi, da DO na domu opravljajo dosedANJI izvajalci pomoči na domu.«*

Obrazložitev:

Pozivamo k jasni opredelitvi kaj lahko samoupravna lokalna skupnost naredi, tako kot je to napisano pri Republici Sloveniji in da je jasno določeno, da gre za DO na domu in ne DO. Naloge občin, ki jih zagotavljajo in posledično financirajo, morajo biti natančno opredeljene. V kolikor se občinam naloži izvajanje naloge, je potrebno za njihovo izvajanje zagotoviti tudi ustrezne finančne vire, k čemur zavezuje tudi Zakon o lokalni samoupravi.

V veliko občinah bodo obstoječi izvajalci prevzeli tudi opravljanje DO na domu. V nekaterih občinah pa temu ne bo tako in bo potrebno ustanoviti nov javni zavod ali pa DO na domu v manjših občinah priključiti že obstoječemu javnemu zavodu.

7. člen (nacionalni program DO in javna mreža DO)

7. člen določa sprejetje nacionalnega programa in zavezuje občine k uresničevanju programa. Opozorili bi, da občine ne poznajo ne vsebinskih in ne finančnih posledic ter na to niti nimajo vpliva, saj **9. člen** Zakona ne določa predstavnik lokalnih skupnosti v strokovnem svetu DO. Prosili bi za ustrezno dopolnitev obeh členov, ki bi omogočali sodelovanje občin pri oblikovanju sistema DO.

10. člen (pravice iz DO)

Prosimo za pojasnilo kako se bo postopalo v primeru, če zavarovana oseba nima sredstev za kritje stroškov nastanitve in prehrane?

11. člen (splošni pogoji za pridobitev pravic iz DO)

Potrebno je določiti jasno mejo med pomočjo na domu po Zakonu o socialnem varstvu (v nadaljevanju: ZSV) in DO na do domu ter institucionalnim varstvom po ZSV ter institucionalnim varstvom po zakonu o DO. Občina je namreč tista, ki po ZSV doplačuje storitev tistim uporabnikom institucionalnega varstva, ki nimajo sredstev ali zavezancev za doplačilo storitev, ZSV pa se v tem delu s spremembami ne spreminja.

V zvezi z **desetim odstavkom 11. člena** bi želeli dati pripombo, da tujci z začasno zaščito ne morejo imeti enake pravice kot ostali uporabniki, ki so plačevali prispevek. Predlagamo, da se jim omogočijo le najnujnejše storitve.

12. člen (kategorije DO)

Treba je jasno določiti kaj bo s posamezniki, ki ne bodo dosegli vstopnega praga za DO oziroma ne bodo plačilno sposobni poravnati stroške, ki zajemajo nastanitev in prehrano. Kaj bo z ljudmi, ki tega vstopnega praga ne dosegajo, pomoč pa potrebujejo? Kdo bo zagotavljal in posledično financiral tovrstne storitve in po katerem zakonu bodo ti posamezniki obravnavani.

14. člen (storitve DO)

11. člen navaja primerljive storitve kot so institucionalno varstvo in pomoč družini na domu, storitve DO pa so zapisane v 14. členu. Potrebno je točno določiti kaj so storitve DO na domu in pomoči na domu po ZSV.

Potrebna je ločnica med temi storitvami in DO, saj se morajo dosedanji domovi preoblikovati v DO, vendar še vedno v določenih procentih zagotavljati institucionalno varstvo, katerega doplačujemo lokalne skupnosti na podlagi Zakona o socialnem varstvu, ki se v tem delu ne spreminja. Prav tako je potrebno razmejiti DO na domu in pomoč na domu (99. člen Zakona o socialnem varstvu se ne spreminja).

V drugem, tretjem in četrtem odstavku se določa posamezne storitve in kot zadnja alineja so povsod navedena druga opravila. Potrebno je natančno določiti katera so ta druga opravila druga opravila, kajti pojem je zelo širok, zato si ga lahko vsak tolmači in razlaga po svoje.

Deveti odstavek 14. člena določa izhodišča za oblikovanje cene urne postavke storitve. Prosimo za pojasnilo kdo bo določal cene in jih potrjeval ter na podlagi česa.

17. člen (nedenarna pravica do DO v javni mreži DO)

17. člen opredeljuje višino začasnega denarnega prejema in postavljena je omejitev. Menimo, da je potrebna dopolnitev v zvezi s plačnikom, v primeru če upravičenec potrebuje več storitev oziroma jih sploh ni.

20. člen (pogoji za izbiro oskrbovalca družinskega člana)

Predlagamo dopolnitev četrte točke prvega odstavka 20. člena na način, da se oskrbovalec družinskega člana veže na skupno prebivališče in skupno gospodinjstvo.

23. člen (delno plačilo za izgubljeni dohodek)

Predlagamo, da se plačilo za izvajanje pomoči dvema osebama s strani istega oskrbovalca, kot to predvideva četrti odstavek 23. člena, določi glede na obseg dela.

25. člen (nadomestna oskrba)

Glede na zahtevnost dela predlagamo povišanje načrtovane odsotnosti oskrbovalca družinskega člana, ki je po predlogu Zakona določena do skupno največ 21 dni.

31. člen (dodatne pravice)

Prosili bi za pojasnilo na kako se bodo te storitve financirale?

32. člen (pravica do storitev za krepitev in ohranjanje samostojnosti)

Potrebno je natančno določiti, kaj sodi v nabor posamezne storitve, kajti le-te so opredeljene zelo ohlapno.

33. člen (pravica do storitev e-oskrbe)

V zvezi z določili petega odstavka 33. člena naprošamo za pojasnilo katere so druge zavarovane osebe, saj imajo vse osebe s pravico do DO že to možnost.

Prav tako predlagamo razmislek o znižanju starostne meje, npr. na 75 let, saj je veliko posameznikov brez socialne mreže in bi jim ta storitev predstavljala varnost.

35. člen (začetek postopka)

Tretji odstavek 35. člena opredeljuje, da dokler zavarovani osebi ni postavljen skrbnik (dolgotrajni postopki) lahko poda vlogo za DO določen krog oseb. Predlagamo določitev, da je potrebno skrbništvo, ki bi narekovalo urejanje pravic iz DO obravnavati prioritavno.

38. člen (pristojnost za odločanje o pravicah do DO in odločba CSD)

Prvi odstavek 38. člena določa, da se o vlogi za DO odloči v 15 delovnih dneh od izdelane ocene upravičenosti do DO. Predlagamo **dopolnitev prvega odstavka**, in sicer na način, da se določi tudi skrajni rok za izdelavo ocene upravičenosti do DO in morda zapolni tudi praznino kako postopati v primeru ko nekdo nujno potrebuje storitve iz DO (v npr. v roku 2 dni).

43. člen (ponovna ocena upravičenosti do DO)

Predlagamo spremembo časovnice za ponovno oceno upravičenosti do DO po uradni dolžnosti, ki naj bo krajša od petih let.

48. člen (viri financiranja)

Pozivamo k jasni navedbi, da občine zagotavljajo sredstva za izvajanje DO. Namreč za delovanje javnih zavodov, katerih ustanoviteljice bodo občine, bodo te morale zagotoviti pogoje za njihovo delovanje in to predstavlja precejšnje finančno breme.

49. člen (obvezno zavarovanje za DO)

Prosimo za pojasnilo kaj bo s posamezniki, ki ne izpolnjujejo pogojev za vključitev v DO. Ali bodo obravnavani po ZSV?

51. člen (zavarovane osebe)

Predlagamo, da se **prvi odstavek 51. člena dopolni** na način, da se bo zavarovanje zagotavljalo na podlagi predpisov, ki urejajo dolgotrajno oskrbo.

57. člen (izvajalci DO)

Predlagamo **dopolnitev 57. člena z novim tretjim odstavkom**, sedanji tretji in četrti naj se ustrezno preštevilčita. Nov tretji odstavek naj se glasi: *»DO na domu se izvaja na domu upravičenca, ki ga izvajajo javni zavodi ali izvajalci, ki so podlagi koncesijske pogodbe kot del javne mreže DO«.*

Obrazložitev:

Tako kot je za DO v instituciji in oskrbovalca družinskega člana navedeno kdo in kje se izvaja, naj bo to napisano tudi za DO na domu.

58. člen

Predlagamo, da se pogoj izobrazbe socialnega delavca v četrti točki drugega odstavka 58. člena izenači z drugimi poklici: diplomirani socialni delavec in ne univerzitetni diplomirani socialni delavec.

Kadrovska stiska na tem področju je resnično velika, zato podajamo v razmislek, da se za to področje uredi tudi možnosti štipendiranja.

63. člen (koordinator)

Delo koordinatorja ne more opravljati kdorkoli z izobrazbo družboslovne smeri in strokovnim izpitom, temveč mora imeti pridobljena ustrezna znanja.

65. člen (vrste javnih zavodov)

Pozivamo k dopolnitvi drugega odstavka 65. člena, kjer bo jasno navedeno po katerem zakonu je treba ravnati.

66. člen (ustanovitev javnih zavodov za opravljanje DO)

Predlagamo dopolnitev druge alineje, ki naj se glasi: »*Samoupravna lokalna skupnost za opravljanje DO na domu. Lokalna skupnost o ustanovitvi javnega zavoda seznanjajo pristojno ministrstvo za dolgotrajno oskrbo.*«

Obrazložitev:

Zakaj mora občina pridobiti soglasje ministrstva za ustanovitev javnega zavoda (66. člen). Dovolj bi bilo dovolj, da le obvesti ministrstvo. Postavlja se vprašanje kakšne možnosti ima občina sploh za razvijanje mreže, če ne more odločati niti o obliki izvajanja, niti o obsegu, niti o ceni storitve? Pri zavodih je potrebno upoštevati, da ima večina občin storitev pomoč na domu organizirano preko državnega zavoda (domov ali CSD) in da je bila edina vez med zavodom in občino potrjevanje cene. Z Zakonom se še to izgubi, zato je potrebno poiskati rešitev, da bo občina imela možnost spremljanja izvajanja storitev, da bo dobila poročila o delu zavoda (vsebinsko in finančno) ter da bo imela vpliv na delovanje zavoda (n.p.r. predstavnik v svetu zavoda, predložitev poročil o delovanju zavoda, vpliv na imenovanje direktorja....).

Predlagamo tudi, da se dejavnosti DO izvajajo v obstoječih zavodih npr. domovih za starejše, zdravstvenih domovih (izvajalci pilotnega projekta DO), že obstoječih zavodih v občinah na področju socialnega varstva. Namreč vsaka ustanovitev javnega zavoda pomeni za občine tudi dodatne stroške.

68. člen (svet javnega zavoda za opravljanje DO)

V zvezi z razmerjem med ustanoviteljem in ostalimi deležniki bi želeli podati opozorilo, da to ne sme biti preveliko.

69. člen (direktor javnega zavoda za DO)

Predlagamo spremembo petega odstavka 69. člena, ki naj se glasi: »Mandat direktorja iz drugega odstavka tega člena traja pet let in je lahko ponovno imenovan.«

Obrazložitev:

Menimo, da je omejevanje mandata direktorja nesmiselno in nepotrebno, **saj je izredno težko dobiti dobrega direktorja, 10 let pa je izredno kratka doba.**

72. člen (obseg opravljanja storitev DO v javni mreži DO)

Prosili bi za pojasnilo zakaj je dana možnost, kot jo določa drugi odstavek 72. člena in prosimo tudi z njeno podrobno opredelitev. Namreč uvajanje možnosti plačila storitve s strani uporabnika nad

priznanim obsegom postavlja vprašanje, ali bo uporabniku dodeljen obseg, ki ga potrebuje ter kdo bo kontroliral, ali se uporabniku ne bodo zaračunavale storitve, ki bi mu morale biti narejene v okviru priznane pravice.

73. člen (koncesije v DO)

Deveta točka ZDO določa, da je koncesija osebno vezana na koncesionarja in je neprenosljiva. Prosili bi za pojasnilo kako se bo to zagotovilo. To določilo bi moralo soditi med obvezne sestavine koncesijske odločbe in pogodbe.

78. člen (pogoji za pridobitev in opravljanje koncesije)

Prosili bi za pojasnilo druge točke prvega odstavka, in sicer kaj pomeni pogoj »izkazuje finančno in poslovno sposobnost«.

Menimo, da je četrta točka prvega odstavka presplošna in prosimo za pojasnilo kako se bo to preverjalo in merilo.

Sedma točka prvega odstavka 78. člena opredeljuje sprejetje Pravilnika o koncesijah na področju dolgotrajne oskrbe. Predlagamo določitev roka za njegov sprejem.

79. člen (merila za izbiro koncesionarja)

Predlagamo črtanje prve alineje prvega odstavka, saj to navedeno že med pogoji za pridobitev koncesije.

V zvezi s tretjo alinejo prvega odstavka prosimo za pojasnilo kaj v primeru, ko gre za začetnika.

80. člen (koncesijska pogodba)

Tretja točka prvega odstavka 80. člena opredeljuje odgovornega nosilca pri izvajalcu DO, enako kot v ZZDej, ki ima opredeljene pogoje za odgovornega nosilca. Predlagamo dopolnitev točke, in sicer v smislu pogojev za odgovornega nosilca

Prosimo za podrobnejša pojasnila glede pogodbenih kazni zaradi neopravljanja ali nepravilnega opravljanja koncesijske dejavnosti, ki jih predvideva **14. točka prvega odstavka 80. člena**, in sicer v katerih premerih so predvidene, kako in na kakšen način se jih bo določalo.

81. člen (prenehanje koncesijske pogodbe)

Druga točka prvega odstavka 81. člena določa, da koncesijska pogodba preneha s smrtjo koncesionarja. Prosili bi za pojasnilo kako postopati v primeru d.o.o.?

Četrty odstavek 81. člena opredeljuje začasnega prevzemnika koncesijske pogodbe, kar je povzeto iz določil ZZDe-j. Občine iz izkušenj na zdravstvenem področju predlagajo dopolnitev, in sicer, da se lahko začasnega prevzemnika določi tudi v primeru, ko javni zavod ne more opravljati DO.

82. člen (nosilec in izvajalec obveznega zavarovanja za DO ter naloge ZZS)

Prosili bi za pojasnilo kako se bo izvajalcem financiralo storitve. Namreč postavlja se veliko vprašanj - se bo financiralo storitve po dejanski ceni, kdo bo potrjeval ceno ipd. Občine, ki je zadolžena za

mrežo DO na domu, mora imeti vpliv pri določanju obsega financiranja tovrstne storitve s strani ZZZS ter pri določanju cene storitve.

93. člen (uporabniki zbirk podatkov in dostop do podatkov)

Pozivamo, da se občinam zagotovi dostop do podatkov o upravičencih iz njenega območja. Prav tako bi občine s strani ZZZS morale prejeti letno o izvedenih aktivnostih iz naslova DO na njenem območju, saj so ustanoviteljice javnih zavodov, za delovanje katerih zagotavljajo finančna sredstva.

123. člen (sprejetje nacionalnega programa DO)

Predlagamo spremembo časovnice sprejema Nacionalnega programa DO, in sicer najpozneje do 31. 12. 2023.

Obrazložitev:

Z nacionalnim programom bo določena javna mreža DO, politika DO in načrt razvoja DO. Zato je Nacionalni program DO ključen. Občine, ki bodo morale ustanoviti nov zavod ne bodo mogle čakati, da bo program sprejet šele npr. septembra 2024, ko bodo morale že začeti izvajati DO na domu. Ni logično, da se začne izvajati DO na domu že s 1. 9. 2024, mrežo pa se dobi šele takrat ali šele kasneje. Že rok 31. 12. 2023 je za občine, ki bodo morale ustanoviti nov javni zavod za DO na domu, precej pozen.

126. člen (dosedanji izvajalci)

Tretji odstavek 126. člena določa, da občina izda potrdilo za vpis v register izvajalcev. Prosimo za podrobnejšo opredelitev vsebine potrdila in njegov namen.

127. člen (financiranje dodatnih stroškov dela)

Prosimo za pojasnilo zakaj je predvideno različno financiranje dodatnih kadrov iz proračuna za pomoč na domu in za institucionalno varstvo?

Verjamemo, da boste znali prisluhniti predlogom občin.

Lepo pozdravljeni,

Robert SMRDELJ
Predsednik Združenja občin Slovenije

Pripravila:
Mateja Krvina
Strokovna sodelavka